

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Методика навчання грамоти

підготовки бакалавра

спеціальності **013 Початкова освіта**

освітньо-професійної програми **Початкова освіта**

Силабус навчальної дисципліни «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ» підготовки бакалавра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-професійною *Початкова освіта*

Розроблено згідно з навчальним планом 2020 р. (денна форма здобуття освіти)

Розробники:

В. В. Вітюк, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис навчальної дисципліни
(місце навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання 3
		Семестр 4
Кількість годин/кредитів 120/4		Лекції 16 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 20 год.
		Лабораторні 14
		Індивідуальні -
		Самостійна робота 62 год.
		Консультації 8 год.
	Форми контролю залік екзамен (4 сем.)	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Вітюк Валентина Володимирівна
Науковий ступінь	доктор педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри теорії і методики початкової освіти
Контактний телефон	+380666107221
Електронна пошта	vityuk.valentyna@vnu.edu.ua vityuk-valentyna@ukr.net
Дні занять	відповідно до розкладу

III. Опис навчальної дисципліни

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Методика навчання грамоти» є важливим складником циклу професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Предметом її вивчення є процес підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання грамоти у 1 класі Нової української школи. Її методологічною основою є Державний стандарт початкової освіти (2018 р.), Концепція Нової української школи (2018 р.), Закон України «Про освіту» (2017 р.), Закон України «Про вищу освіту» (2017 р.), Професійний стандарт за професією «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2020 р.).

2. Пререквізити

Попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни, – «Сучасна українська мова з практикумом», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Педагогіка загальна», «Психологія загальна», «Психологія педагогічна та дитяча», «Педагогічні технології: навчання через гру», «Дитяча література».

Постреквізити

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни «Методика навчання грамоти», – «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі», «Сучасні педагогічні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Дидактико-методичні основи навчання в НУШ», «Інтерактивні мовленнєві технології», «Сучасний урок інтегрованого навчання в НУШ», «Педагогічна майстерність».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «**Методика навчання грамоти**» у закладі вищої освіти – забезпечити належний рівень теоретичних знань студентів із методики навчання української мови та літературного читання в 1 класі Нової української школи а також практично-методичних умінь, необхідних для ефективної професійно-педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів Нової української школи, сприяти розвитку професійної самостійності, інтересу до творчої педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

- підготувати майбутніх учителів початкових класів до педагогічної діяльності в умовах реформування Нової української школи, реалізації концепції мовно-літературної освіти в Україні;
- ознайомити студентів із теорією і методикою навчання української мови як педагогічною наукою, провідними напрямками розвитку методики як науки, із теорією і методикою навчання української мови, читання у 1 класі;
- забезпечити опанування студентами типової освітньої, модельної навчальної програм і чинних підручників із української мови та читання для 1 класу, нових нормативних документів у галузі початкової освіти;
- забезпечити оволодіння студентами методикою навчання грамоти, основами фонетики, графіки, орфографії, розвитку мовлення здобувачів початкової освіти, організації позаурочної роботи з української мови та читання;
- підготувати студентів до моделювання уроків української мови та читання у 1 класі Нової української школи;
- розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою;

– формувати у майбутніх учителів початкової школи основи науково-дослідницької роботи, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження;

– формувати у студентів уміння, необхідні для подальшого вивчення теорії та практики навчання грамоти у Новій українській школі, для критичної самооцінки й узагальнення власного досвіду роботи, вивчення перспективного педагогічного досвіду, інноваційних педагогічних технологій навчання у початковій школі.

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК-4. Здатність працювати в команді.
	ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.	
СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької.	
СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.	
СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання,	

	<p>виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі.</p> <p>СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p>
<p><i>Програмні результати навчання (ПРН)</i></p>	<p>ПРН-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>ПРН-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.</p> <p>ПРН-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.</p> <p>ПРН-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.</p> <p>ПРН-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.</p> <p>ПРН-06. Інтегрувати та використовувати академічні</p>

предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, природничої, технологічної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПРН-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до

	їхніх можливостей.
	ПРН-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	у тому числі						
	Усього	Лекц	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр/ бали
Змістовий модуль 1							
Методика навчання української мови (навчання грамоти) як педагогічна наука							
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна.	6	2			2		
Тема 2. Зміст і особливості шкільного предмета «Українська мова, читання» у початковій школі. Аналіз Держстандарту початкової освіти, чинних програм і НМК для 1 класу НУШ.	4		2		4		РК/3
Тема 3. Урок як основна форма освітнього процесу з української мови.	10	2	2		4	2	РК/3
Тема 4. Спостереження уроку української мови, читання у 1 класі. Аналіз уроку.	4			2	2		ІРС/1
Тема 5. Спостереження нетрадиційного уроку української мови, читання у 1 класі (науково-педагогічні проекти «Інтелект України», «Розумники»). Аналіз уроку.	4			2	2		ІРС/1
Модульна контрольна робота	2		2				МКР/20
Разом за модулем 1	30	4	6	4	14	2	
Змістовий модуль 2							
Теоретичні основи навчання грамоти							
Тема 1. Наукові закономірності розвитку письма. Методи навчання грамоти. Методи та прийоми навчання правильного рукописного письма.	10	2	2		6		РК/3
Тема 2. Засоби навчання письма. Умови навчання каліграфічного письма.	10	2	2		6		РК/3
Тема 3. Визначення ведучої руки майбутнього першокласника. Підготовка ліворуких дітей до навчання письма та формування у них графічних умінь і навичок.	12	2			6	4	
Тема 4. Спостереження інтегрованого	4			2	2		ІРС/1

уроку української мови, читання у 1 класі. Аналіз уроку.							
Модульна контрольна робота	2		2				МКР/20
Разом за модулем 2	38	6	6	2	20	4	
Змістовий модуль 3							
Методика формування навички письма у здобувачів освіти							
Тема 1. Історія становлення і розвитку сучасної методики навчання грамоти. Основні періоди й етапи навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти.	6	2			4		
Тема 2. Графо-моторна підготовка здобувачів освіти у добуквений період навчання грамоти.	4		2		2		РК/3
Тема 3. Буквений період навчання грамоти.	6	2			4		
Тема 4. Формування навички письма у буквений період навчання грамоти.	6		2		4		РК/3
Тема 5. Спостереження уроку української мови, читання у буквений період навчання грамоти. Аналіз уроку.	6			4	2		ІРС/2
Тема 6. Післябуквений період навчання грамоти.	6	2			4		
Тема 7. Удосконалення навичок каліграфічного письма здобувачів освіти в післябуквений період. Контроль і оцінювання графічних навичок письма, техніки письма, культури оформлення письмових робіт.	10		2		6	2	РК/3
Тема 8. Спостереження уроку української мови, читання у післябуквений період навчання грамоти. Аналіз уроку.	6			4	2		ІРС/2
Модульна контрольна робота	2		2				МКР/20
Разом за модулем 3	52	6	8	8	28	2	
Всього годин:	120	16	20	14	62	8	

6. Завдання для самостійного опрацювання

- Опрацювати у фахових періодичних виданнях за останні 5 років статті, конспекти уроків та інші дидактичні матеріали з методики навчання грамоти.
- Укласти методичні рекомендації та конспекти уроків української мови, читання у добуквений, буквений, післябуквений періоди навчання грамоти із застосуванням інноваційних педагогічних технологій.
- Описати особливості роботи над формуванням графічних умінь і навичок в учнів 1 класів.
- Розробити графічні вправи для підготовки ліворуких дітей до написання основних елементів рукописних літер.
- Пройти онлайн-курси для вчителів початкової школи на платформі EdEra.

6. Описати творчий досвід учителів початкових класів, які використовують сучасні педагогічні технології у процесі навчання грамоти.

7. Підготуватися та провести 1-2 тренінги з методики навчання грамоти.

8. Розробити діагностику для перевірки готовності майбутнього учителя початкових класів до професійної педагогічної діяльності.

9. Укласти науково-методичне портфоліо з дисципліни «Методика навчання грамоти», до нього повинні входити:

- Державний стандарт початкової освіти, типові освітні, модельні програми з української мови та читання;

- написані зошити з каліграфії (Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії в 2 частинах. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2021);

- виконані завдання до кожного практичного заняття;

- мультимедійні презентації до виступів на практичних заняттях;

- конспекти уроків добуквеного, буквеного, післябуквеного періоду навчання грамоти у 1 класі;

- укладені демонстраційні картки зі зразками друкованих і рукописних, великих і малих букв українського алфавіту;

- тези, статті, опубліковані в наукових збірниках;

- сертифікати, програми всеукраїнських і міжнародних вебінарів, семінарів, тренінгів, конференцій;

- повідомлення про новинки методичної літератури, творчий досвід учителів початкових класів з методики навчання грамоти;

- копії, бібліографічні покажчики статей фахових журналів, газет («Початкова школа», «Рідна школа», «Початкове навчання та виховання», «Розкажіть онуку», «Початкова освіта») за останні 3 роки з методики навчання грамоти.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим. З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять студенти готують навчально-методичні кейси (рукописні чи друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: студент/студентка опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. Якщо студент/студентка пропустив (не відпрацював) більше 50 % занять, він/вона повинен скласти тестування і тільки тоді буде допущений до складання заліку (екзамену). Обов'язковим є написання модульної контрольної роботи та виконання самостійної роботи. Студент/студентка повинен виконати модульну контрольну роботу для перевірки сформованої фахової компетентності, що складається з теоретичних

питань, практичних і творчих завдань. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності здійснюється з урахуванням поточного та підсумкового оцінювання. Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами; мінімальний відсоток унікальності – 60 %.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчим балом (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважної причини у студента.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Методика навчання грамоти» здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки, Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. <https://ed.vnu.edu.ua/71-2>

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Методика навчання грамоти» здійснюється за 100-бальною шкалою. У процесі вивчення навчальної дисципліни здійснюється *поточне* оцінювання студента за кожен модуль та *підсумкове* за МКР (або оцінка за екзамен).

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях. За змістом включає перевірку розуміння та запам'ятовування студентом/студенткою навчального матеріалу, здатність осмислити, проаналізувати, систематизувати матеріал із різних джерел, дати власну оцінку. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач/здобувачка освіти за результатами поточного оцінювання – 40 балів.

Поточне оцінювання якості знань студентів з дисципліни здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, компетенціями, який можна виявити в процесі усного опитування, експрес-тестування тощо, та якість практичних умінь, навичок, способів мислення, професійних якостей, які визначають здатність студента/студентки успішно працювати за фахом у майбутньому.

Оцінювання роботи студентів на практичному занятті здійснюється за 3-бальною шкалою, ураховуючи виконання студентом самостійної роботи із запропонованої теми. Під час визначення кількості балів керуємось такими критеріями:

3 бали – студент/студентка засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал викладається правильно, чітко, логічно, послідовно. Студент/студентка володіє глибокими й міцними знаннями, використовує їх у нестандартних ситуаціях, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, вміє доводити твердження із достатнім обґрунтуванням, самостійно здобувати та використовувати інформацію. Практичні завдання виконано на високому рівні.

2 бали – студент/студентка володіє системними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, опрацював/-ла основну та додаткову рекомендовану літературу, вміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між явищами та фактами, наводити власні приклади, робити висновки, проте у відповіді наявні окремі несуттєві помилки, неточності. Практичні завдання виконано на достатньому рівні.

1 бал – студент/студентка виявляє розуміння основних положень теоретичного матеріалу, здатний/-а з помилками та неточностями відтворити меншу частину навчального матеріалу, частково висвітлює ключові положення теми. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок, неточностей.

Результат самостійної роботи студента/студентки оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Кількість балів зменшується відповідно до відсотку виконання завдань.

Оцінювання студентів на лабораторному занятті здійснюється на основі відвідування уроків української мови, читання у 1 класі Нової української школи, спостереження за ходом уроку, діяльністю вчителя, учнів і т. ін. та аналізу уроку в щоденниках спостережень. Максимальна кількість балів – 1 бал.

Максимальна оцінка за укладене науково-методичне портфоліо з дисципліни «Методика навчання грамоти» – 12 балів.

Розподіл балів для студентів денної форми навчання																
Поточний контроль (max=40 балів)												Модульний контроль (max=60 балів)			Загальн кільк. балів	
Модуль 1									Модуль 2			Модуль 3				
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					НМП	МКР 1	МКР 2		МКР 3
T2	T3	T _{Л4}	T _{Л5}	T1	T2	T _{Л4}	T2	T4	T7	T _{Л5}	T _{Л8}	12	20	20	20	100
3	3	1	1	3	3	1	3	3	3	2	2					

МКР проводиться у письмовій формі на останньому занятті модуля, упродовж двох академічних годин. Максимальна кількість балів за МКР – 60.

Підсумковий контроль здійснюється за результатами МКР, або у формі екзамену.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент/студентка під час складання екзамену – 60.

Під час визначення кількості балів за екзамен викладач керується такими критеріями:

60 (максимальна кількість) балів ставиться у тому випадку, коли студент/студентка має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, вміє ставити та розв'язувати методичні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, конструктивно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно, чітко, аргументовано викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і здібності, самостійно виконує 100 % від загальної кількості практичних завдань.

50–59 балів ставиться, коли студент/студентка виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 80 % навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо дискусійних питань; користується додатковими джерелами, виконує не менше 90 % від загальної кількості практичних завдань.

40–49 балів ставиться, коли студент/студентка виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, з допомогою викладача може робити часткові висновки; відповідь його/її правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 70 % навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; користується додатковими джерелами, виконує не менше 75 % від загальної кількості практичних завдань.

20–39 балів ставиться, коли студент/студентка має початковий рівень знань; знає частину навчального матеріалу, здатний/здатна відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, із допомогою викладача здатен/здатна відтворити їх послідовність, поверхово орієнтується у поняттях; має фрагментарні уміння в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен/здатна давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес

до навчального матеріалу, виконує до 45 % від загальної кількості практичних завдань.

5–20 балів ставиться тоді, коли студент/студентка фрагментарно відтворює навчальний матеріал; з допомогою викладача виконує елементарні завдання, здатен/здатна усно відтворити окремі частини теми; має часткові уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості практичних завдань.

1–4 бали ставиться студенту/студентці, коли він/вона може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; поверхово усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш як 20 % від загальної кількості практичних завдань.

Кількість балів зменшується відповідно до процента виконання практичних завдань або під час відповіді на екзамені.

У випадку проведення підсумкового контролю загальна кількість балів складається із суми балів поточного та підсумкового оцінювання. Формою підсумкового контролю у IV семестрі є екзамен. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент/студентка може добрати бали, виконавши певний вид роботи, передбачений у навчально-методичних кейсах та визначений викладачем. Якщо студент/студентка за результатами підсумкового контролю набирає менше 60 балів, екзамен він/вона складає повторно.

VI. Перелік питань до екзамену

1. Методика навчання української мови як педагогічна наука.
  2. Принципи та методи навчання української мови.
  3. Дидактичні засоби навчання української мови.
  4. Урок як основна форма освітнього процесу з української мови.
  5. Історія виникнення та розвитку письма.
  6. Розвиток української писемності.
  7. Еволюція знарядь письма від минулого до сьогодення.
  8. Каліграфія як мистецтво.
  9. Письмо як вид мовленнєвої діяльності.
  10. Методи навчання грамоти.
  11. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.
  12. Методи та прийоми навчання правильного рукописного письма.
  13. Засоби навчання письма.
  14. Умови навчання каліграфічного письма.
  15. Освітнє середовище у Новій українській школі.
  16. Особливості визначення ведучої руки майбутнього першокласника.
- Підготовка ліворуких дітей до навчання письма.
17. Специфіка формування навички письма у ліворуких здобувачів освіти.
  18. Історія становлення і розвитку сучасної методики навчання грамоти.

19. Психологічні та лінгвістичні засади методики навчання грамоти. Засвоєння звукової системи української мови у взаємозв'язку з графічною.

20. Основні періоди й етапи навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти, його специфіка завдання і методика реалізації програмових вимог.

21. Графо-моторна підготовка здобувачів освіти у добуквений період навчання грамоти.

22. Розвиток мовлення та фонетичного слуху в здобувачів освіти в добуквений період навчання грамоти.

23. Розвиток умінь здійснювати мовний аналіз у добуквений період. Підготовка руки дитини до письма.

24. Особливості структури і методики уроків добуквеного періоду навчання грамоти.

25. Буквений період, його структура. Методика формування вміння читати прямі склади.

26. Формування навички письма у буквений період навчання грамоти.

27. Методика опрацювання звуків і букв на другому етапі буквеного періоду навчання грамоти.

28. Структура уроку читання на ознайомлення з новою буквою.

29. Структура уроку української мови на ознайомлення з новою буквою.

30. Робота над видами мовленнєвої діяльності у буквений період навчання грамоти. Розвиток аудіативних умінь у здобувачів освіти в буквений період навчання грамоти.

31. Ротаційна модель «Щоденні 5» як щоденний вид читацької діяльності здобувачів освіти у період навчання грамоти.

32. Удосконалення звуковимови, розвиток мовленнєвого слуху, збагачення, уточнення й активізація словникового запасу здобувачів освіти у буквений період навчання грамоти.

33. Робота над граматичним ладом дитячого мовлення у буквений період навчання грамоти.

34. Навчання письма як виду мовленнєвої діяльності.

35. Особливості післябуквеного періоду навчання грамоти.

36. Удосконалення навичок каліграфічного письма здобувачів освіти в післябуквений період навчання грамоти.

37. Причини, що стримують формування каліграфічного почерку у першокласників. Виправлення індивідуальних помилок у почерку здобувачів початкової освіти.

38. Труднощі в навчанні письма першокласників і шляхи їх подолання.

39. Особливості вироблення навичок швидкого письма у здобувачів початкової освіти.

40. Робота вчителя і здобувачів освіти біля класної дошки. Техніка письма на дошці.

41. Порядок ведення, перевірки та оцінювання зошитів з української мови.

42. Контроль і оцінювання графічних навичок письма, культури оформлення письмових робіт.

43. Удосконалення навичок каліграфічного письма в учнів 2-4 класів на уроках української мови.

44. Специфіка навчання письма учнів з особливими потребами.

45. Специфіка навчання письма учнів за науково-педагогічними проєктами («Інтелект України», «Росток», «Розумники», «На крилах успіху»).

46. Розкрити основні засади Державного стандарту початкової освіти.

47. Проаналізувати типову освітню програму Нової української школи. 1-2 класи (мовно-літературна освітня галузь) під керівництвом Р. Б. Шияна.

48. Проаналізувати типову освітню програму Нової української школи. 1-2 класи (мовно-літературна освітня галузь) під керівництвом О. Я. Савченко.

49. Проаналізувати Типову модельну програму для 1 класу НУШ.

50. Буквар – перша навчальна книга з навчання грамоти. Аналіз букваря.

51. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Большакова І. О., Пристінська М. С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : Ранок, 2018.

52. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Вашуленко М. С., Вашуленко О. В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018.

53. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Воскресенська Н. О., Цєпова І. В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : «Ранок», 2018.

54. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Грамота, 2018.

55. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Іваниця Г. А. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : «Ранок», 2018.

56. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Іщенко О. Л., Логачевська С. П. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Літера ЛТД, 2018.

57. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Кравцова Н. М., Придаток О. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Тернопіль : Підручники і посібники, 2018.

58. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Наумчук В. І., Наумчук М. М. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Тернопіль : Астон, 2018.

59. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Пономарьова К. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / К. І. Пономарьова. – К.: Оріон, 2018.

60. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Тарнавська С., Науменко В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Генеза, 2018.

61. Відтворити по 5 вправ на звуковий аналіз і звуковий синтез. Описати методику їх проведення.

62. Відтворити 5–7 варіантів фізкультхвилинок і пальчикової гімнастики.

63. Охарактеризувати види наочних посібників для навчання грамоти першокласників, методику їх використання.

64. Укласти план-конспект уроку читання у добуковений період навчання грамоти.

65. Укласти план-конспект уроку читання на вивчення нової букви у 1 класі.

66. Укласти план-конспект уроку читання у післябуквений період навчання грамоти.

67. Укласти план-конспект уроку української мови у добуковений період навчання грамоти.

68. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер першої групи.

69. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер другої групи.

70. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер третьої групи.

71. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер четвертої та п'ятої груп.

72. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер шостої групи.

73. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер сьомої та восьмої груп.

74. Укласти план-конспект уроку української мови у післябуквений період навчання грамоти.

75. Скласти методичні рекомендації для вчителів початкової школи щодо роботи з ліворукими учнями.

VII. Шкала оцінювання знань студентів у IV семестрі (форма контролю - екзамен)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 – 74	Задовільно	D	непогано
60 – 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	F_x	необхідне перескладання

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Большакова І. О., Пристінська М. С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : Ранок, 2018.
2. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
3. Вашуленко М. С., Вашуленко О. В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018.
4. Вашуленко О. В. Зошит для письма № 1, № 2. Начальний посібник для 1 класу. 2018.
5. Вашуленко М. С. Методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
6. Вітюк В. В., Зуйко К. В., Липисвицька М. О. Добуквар : інтегрований посібник-зошит для підготовки до читання і письма дітей 5–6 років. Луцьк : Вежа-друк, 2017. 266 с.
7. Вітюк В. В., Федіна М. С. Робота над словниковими словами. 1 клас : робочий зошит. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. 80 с.
8. Вітюк В. В. Історичний аспект розвитку української писемності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Острог : Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 68. С. 141–145.
9. Вітюк В. В. Робота над словниковими словами у першому класі Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 15 (58). Рівне: РДГУ, 2017. С. 55–58.
10. Воскресенська Н. О., Цєпова І. В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : «Ранок», 2018.
11. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
12. Даденков М. Організація навчальної роботи в школі. *Історія української школи і педагогіки* : хрестоматія / [за ред. В. Г. Кременя]. Київ : «Знання», 2003. С. 455–460.
13. Державний стандарт початкової освіти. Типові освітні програми Нової української школи. Київ «Світоч», 2019. С. 3–42.
14. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Грамота, 2018.
15. Захлюпана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 250 с.
16. Іваниця Г. А. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Харків : «Ранок», 2018.

17. Іщенко О. Л., Логачевська С. П. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Літера ЛТД, 2018.
18. Кирей І. Ф., Трунова В. А. Методика викладання каліграфії в початковій школі. Київ : Вища школа, 1994. 143 с.
19. Коваль Г. П., Деркач Н. І., Наумчук М. М. Методика викладання української мови. Тернопіль : Астон, 2008. 288 с.
20. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання. Тернопіль : Богдан, 2008. 288 с.
21. Котик Т. М. Методика літературної освіти молодших школярів : Опорні конспекти лекцій для студентів заочної форми навчання спеціальності 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ, 2014. 73 с.
22. Кравцова Н. М., Придаток О. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Тернопіль : Підручники і посібники, 2018.
23. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Технологія і техніка шкільного уроку : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 335 с.
24. Лук'яник Л. В. Теорія і практика методичної роботи вчителя початкових класів. Рівне, 2019. 104 с.
25. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред. М. Пентилюк]. Київ : Ленвіт, 2009. 400 с.
26. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник / [за наук. ред. М. С. Вашуленка]. Київ : Літера ЛТД, 2012. 364 с.
27. Навчання письма у сучасній початковій школі : Навчальний посібник для вчителів початкових класів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації / Н. М. Боднар, О. Ю. Прищепа, В. А. Трунова, І. В. Цєпова, М. І. Чабайовська. За ред. В. А. Трунової. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 464 с.
28. Наумчук М. М. Сучасний урок української мови в початковій школі : Методика і технологія навчання. Тернопіль: Астон, 2001. 264 с.
29. Наумчук В. І., Наумчук М. М. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Тернопіль: Астон, 2018.
30. Палійчук О. Методика навчання каліграфічного письма. Чернівці : Букрек, 2010. 344 с.
31. Педагогічні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі / за наук. ред. Чабайовської М. І. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2014. 188 с.
32. Пентилюк М. Сучасні підходи до типології уроків. *Дивослово*. 2008. № 6. С. 2–5.
33. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Сучасний урок української мови. Харків : Вид. група «Основа», 2007. 176 с.
34. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навч. посіб. Київ : «Ленвіт», 2006. 134 с.

35. Пономарьова К. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Оріон, 2018.
36. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 88 с.
37. Початкова освіта : Методичні рекомендації. Київ : УОВЦ «Оріон», 2018. 160 с.
38. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах : модульний курс : посібник для студентів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. Київ : Ленвіт, 2011. 366 с.
39. Прищепа О. Ю. Формування і розвиток навичок письма молодших школярів на засадах диференційованого підходу : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
40. Романюк С., Піц І. Практикум з методики навчання української мови (навчання грамоти). Чернівці-Вижниця : Черемош, 2014. 210 с.
41. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах. Київ : Освіта, 2007. 291 с.
42. Словник-довідник з української лінгводидактики : навчальний посібник. / [за ред. М. І. Пентиліук] [О. М. Горошкіна, Н. Єсаулова, О. Лук'янченко та ін.]. Київ : Ленвіт, 2015. 149 с.
43. Старагіна І. П., Терещенко В. М., Панченков А. О. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навч.-метод. посіб. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
44. Тарнавська С., Науменко В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Генеза, 2018.
45. Типові освітні програми Нової української школи для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. Київ : «Світоч», 2019. 336 с.
46. Трунова В. А. Каліграфія і розвиток мовлення : навч. Посібник в 3 част. Одеса : Астропринт, 2009. 88 с.
47. Українська мова з методикою навчання в початкових класах. Інтегрований курс / За ред. А. П. Кانیщенко, Г. О. Ткачук. Тернопіль : Богдан, 2011. 263 с.
48. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах / укладач Стус Т. В. Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. 160 с.
49. Цєпова І. В. Використання художньо-зорових образів у навчанні письма шестирічних першокласників. *Початкова школа*. 2005. № 8.
50. Цєпова І. В., Федорова А. Формування навички письма в учнів 1 класу з використанням зошитів в одну лінію. *Лінгводидактика : методика, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Слов'янськ : СДПУ, 2011. Вип. 1. С. 120–128.
51. Чабайовська М. І. Єдині зразки каліграфічного письма українського алфавіту та цифр : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мальва ОСО, 2010. 116 с.
52. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії. Ч. І. Тернопіль : Мальва ОСО, 2021. 55 с.
53. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії. Ч. ІІ. Тернопіль : Мальва ОСО, 2021. 88 с.

54. Чумарна М. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019.

Додаткова література

1. Богданець Н., Шумейко Ю. Зошит з читання. 1 кл. Київ : Грамота, 2018. 64 с.
2. Богуш А. М. Готуємо руку дитини до письма. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 108 с.
3. Боднар Н. М. Формування навички скоропису молодших школярів : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2008.
4. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності. 3-тє вид. Київ : Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 154 с.
5. Вітюк В. В. Наукові основи формування правописної компетентності майбутніх учителів Нової української школи : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2020. 424 с.
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В. Г. Кремень]. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 176 с.
9. Застосування інтерактивних технологій у навчанні молодших школярів : Методичний посібник для вчителів початкової школи / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, О. А. Біда та ін. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. 304 с.
10. Кирей І. Ф. Формування графічних навичок письма в учнів початк. кл. : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 1974. 147 с.
11. Книжка для додаткового читання : посібн. для 1 кл. закл. заг. сер. освіти / упоряд. Н. Богданець-Білоskalенко, Ю. Шумейко. Київ : Грамота, 2018. 128 с.
12. Кучеренко І. А. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в основній школі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)» / Херсонський державний університет. Херсон, 2015. 560 с.
13. Кучерук О. А. Система методів навчання української мови в основній школі : теорія і практика : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2011. 420 с.
14. Лякішева А. В., Вітюк В. В., Кашуб'як І. О. Кейсбук методів і прийомів критичного мислення в початковій школі. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 104 с.
15. Остапенко Н. М., Симоненко Т. В., Руденко В. М. Технологія сучасного уроку української мови : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 248 с.

16. Плиско К. Принципи, методи і форми навчання української мови (теоретичний аспект) : навч. посіб. Харків : Основа, 1995. 240 с.
17. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ : А.С.К., 2006. 192 с.
18. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ : А.С.К., 2007. 144 с.
19. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: А. С. К., 2007. 144 с.
20. Прищепа О. Ю. Особливості формування графічних навичок письма у 6-річних першокласників : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 1996.
21. Ротфорт Д. В., Гезей О. М. Нова українська школа: теорія і практика формувального оцінювання у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 144 с.
22. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підруч. для студ. пед. ф-тів. Київ, 2002. 368 с.
23. Скаб М. В. Церковнослов'янська мова української редакції : історія виникнення та функціонування, графіка, орфографія, фонетика, лексика. Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2013. 340 с.
24. Сучасна дитяча література Волині : навчальний посібник для учнів початкової школи / Уклад. В. В. Вітюк Луцьк : ПраТ «Волинська обласна друкарня», 2019. 320 с.

Інтернет-ресурси

1. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : <https://vseosvita.ua>
2. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
3. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-organzatsya-dyalnost-uchnv-pochatkovikh-klasv-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-krik-m-yu-danilova-1/>
4. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти у закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2019/2020 навчальному році : Лист ДНУ ІМЗО від 22.08.2019 р. № 22.1/10-2876). URL : <https://imzo.gov.ua/2019/08/23/lyst-imzo-vid-22-08-2019-22-1-10-2876-metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozvytku-stem-osvity-u-zakladakh-zahal-noi-seredn-oi-ta-pozashkil-noi-osvity-u-2019-2020-navchal-nomu-rotsi/>
5. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : <https://naurok.com.ua>
6. Нова українська школа : веб-сайт. URL : <https://nus.org.ua>
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с. URL :

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

8. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-kritichnogo-mislennya-v-uchnv-pochatkovo-shkoli/>

9. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

10. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

11. Про затвердження типових освітніх програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

12. Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи : Наказ МОН України від 07.02.2020 р. № 143. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-20#Text>

13. Фідкевич О., Бакуліна Н. Теорія і практика формування оцінювання у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 64 с. URL : https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-teorya--praktika-formuvalnogo-otsnyuvannya-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-fdkevich-o-l-bakulna-n-v_1/

14. Цимбалару А. Д. Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-osvtny-prostr-uchnya-pochatkovo-shkoli/>

15. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : <https://www.ed-era.com/>

16. LearningApps.org : веб-сайт. URL : learningapps.org